

תקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 3 לפקודת בריאות הציבור (מזון) [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, ובאישור ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת לפי סעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"אצווה" – כמות של תוסף מזון שיוצרה ביום אחד או בתהליך ייצור אחד;
"המנהל" – מנהל שירות המזון הארצי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיכו לענין תקנות אלה;

"הספרייה" – ספריית משרד הבריאות, רח' רבקה 29, ירושלים, טלפון 02-6725813;
"הרשימה" – רשימה של תוספי מזון המותרים בשימוש במזון, כמותם המרבית והוראות השימוש בהם, שערך מנהל שירות המזון הארצי במשרד הבריאות, והמעורכנת מזמן לזמן, שהופקדה לעיון הציבור בשירות המזון הארצי, בלשכות המחוזיות של משרד הבריאות ובספרייה;

"חומר טעם וריח" – חומר המוסף למזון והנועד להקנות לו טעם או ריח מסוימים, למעט חומרי המתקה, חומצות מאכל וחומר טעם מלוח שאיננו מלח (נתרן כלורי);

"חומר מסייע ייצור" – חומר המוסף למזון למטרה טכנולוגית הנוגעת לזמן ייצור המזון בלבד, אשר שאריות שלו עלולות להימצא במזון, ושאינו מפורט ברשימה;

"ייצור" – לרבות אריזה;

"מטרה טכנולוגית" – מטרה הקשורה לייצור, עיבוד, הכנה, טיפול, אריזה, הובלה או אחסון של מזון, לרבות שיפור מראהו, ריחו, מרקמו, טעמו או צבעו;

"מספר E" – מספר הניתן לתוסף מזון בקהילה האירופית כמפורט ברשימה;

"מעבדה מוכרת" – מעבדה שהכיר בה המנהל לענין תקנות אלה;

"ספר השיטות" – הספר Official Methods of the Association of Official Analytical Chemists מהדורה 1999, או מהדורה מעורכנת שלו, שהופקדה לעיון הציבור בספרייה ובמעבדות לבריאות הציבור של משרד הבריאות בחיפה, תל אביב ובאר שבע;

1. ק"ת 6084, התשס"א (1.2.2001), עמ' 395.

תיקונים: ק"ת 6222, התשס"ג (21.1.2003), עמ' 443;

ק"ת 6266, התשס"ג (21.9.2003), עמ' 1137 [התשס"ג (מס' 2)].

"קובץ מפרטים של תוספי מזון" – Compendium of Food Additive Specifications של ועדת המומחים לתוספי מזון מטעם ארגון הבריאות העולמי וארגון המזון והחקלאות של האו"ם, רומא, 1992, או מהדורה מעודכנת יותר, שהופקדה לעיון הציבור בספרייה, בשירות המזון הארצי ובלשכת הבריאות המחוזית בחיפה;

"קודקס הכימיקלים למזון" – (F.C.C.) Food Chemical Codex של האקדמיה הלאומית למדעים בארה"ב, משנת 1996 או מהדורה מעודכנת שלו, שהופקדה בספרייה, בשירות המזון הארצי ובלשכת הבריאות המחוזית בחיפה;

"שיווק" – העברה לאחר בכל דרך מדרכי ההעברה;

"תוסף מזון" – חומר המוסף למזון למטרה טכנולוגית, שאינו נועד לצריכה כשלעצמו כמזון או כרכיב בו, ולמעט חומר מסייע ייצור, תוסף תזונה וחומר טעם וריח;

"תוסף תזונה" – כהגדרתו בתקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשנ"ז-1997;

"תסחיב" – תוסף מזון במוצר מזון, שמקורו בחומר הגלם, או ברכיב, שממנו יוצר מוצר המזון, ושאינו לו מטרה טכנולוגית במוצר המזון הסופי.

2.	לא ייצר אדם מזון המכיל תוסף מזון, לא ייבאו, לא ישווקו ולא יחסינו, אלא אם כן יש בשימוש בתוסף המזון מטרה טכנולוגית במזון המיוצר או ברכיב שלו, אשר לא ניתן להשיגה באמצעים סבירים אחרים.	השימוש בתוספי מזון
3.	לא ייצר אדם תוסף מזון או מזון המכיל תוסף מזון, לא ייבאו, לא ישווקו ולא יחסינו אלא אם כן תוסף המזון הוא אחד מן המפורטים ברשימה והתקיימו לגביו שאר הוראות תקנות אלה.	תוספי מזון מותרים
4.	הכמות המרבית במזון של תוסף מזון לא תעלה על המפורט ברשימה.	כמות מרבית של תוסף מזון
5.	לא ייצר אדם תוסף מזון, לא ייבאו, לא ישווקו ולא יחסינו אלא אם כן –	ייצור תוספי מזון
	(1) בתוסף המזון מתקיימות דרישות המפרט שנקבע לו בקודקס הכימיקלים למזון או בקובץ המפרטים של תוספי מזון (להלן כל אחד מאלה – מפרט), ואם הוא תערובת של תוספי מזון – בכל תוסף מזון שבתערובת מתקיימות הדרישות כאמור;	
	(2) אריות תוסף המזון מתאימה לתקנות בריאות הציבור (מזון) (חמרי אריזה), התשל"ז-1977;	
	(3) סימון אריות תוסף המזון כולל את הפרטים שלהלן בעברית, והשם כאמור בפסקת משנה (א) להלן – גם באנגלית;	

(א) שם תוסף המזון כפי שהוא מופיע ברשימה, בקובץ מפרטים של תוספי מזון או בקודקס הכימיקלים למזון; אם החומר מורכב מתערובת תוספי מזון או מתערובת של תוספי מזון עם רכיב מזון, שמות כל תוספי המזון והרכיבים, בסדר תכולה יורד, לפי משקלם היחסי;

(ב) המילים "מתאים למזון" או Food Grade;

(ג) הוראות לאחסון ולשימוש, לפי הצורך;

(ד) מספר אצווה ותאריך ייצור;

(ה) שם ומען של היצרן;

(ו) משקל נקי;

(ז) אם תוסף המזון מיועד לשיווק קמעוני, סימון בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1145 (סימון מזון ארוז מראש) מיולי 1982 ותיקוניו;

(4) תוסף מזון שאינו ארוז ילווה, בכל עת, בתעודה שבה יפורטו הפרטים שבפסקה (3);

(5) כל שלבי הייצור, האחסנה, ההובלה והשיווק של תוסף מזון יהיו בתנאי תברואה נאותים הדרושים למזון.

6. (א) מזון ארוז מראש המכיל תוסף מזון מן המפורטים בתוספת הראשונה, יסומן ברשימת הרכיבים שבו, בשם תוסף המזון וכן באחד משמות הקבוצות המפורטות בתוספת השנייה בהתאם למטרתו הטכנולוגית העיקרית.

(ב) מזון ארוז מראש המכיל תוסף מזון שאינו מן המפורטים בתוספת הראשונה יסומן, ברשימת המרכיבים במזון, בשם תוסף המזון או מספר ה-E שלו וכן באחד משמות הקבוצות המפורטות בתוספת השנייה בהתאם למטרתו הטכנולוגית העיקרית.

(ג) מזון לא יסומן במילים "בלא" תוסף מזון או קבוצת תוספי מזון כמפורט בתוספת השנייה, זולת אם המזון אמנם אינו מכיל את תוסף המזון או תוסף מזון מאותה הקבוצה כאמור, לרבות בתסחיב.

7. (א) בדיקת התאמתם של תוספי מזון למפרט תיעשה במעבדה מוכרת, בשיטה כמפורט בקודקס הכימיקלים למזון או בקובץ מפרטים של תוספי מזון.

(ב) בדיקת הכמות של תוסף מזון במזון תיעשה במעבדה מוכרת בשיטה לפי ספר השיטות, או לפי שיטה אחרת שהתיר המנהל בכתב.

8. תקנות אלה באות להוסיף על תקן ישראלי ת"א 1145: סימון מזון ארוז מראש, לענין סימון רכיבים.

סימון מזון המכיל תוסף מזון

שיטות בדיקה

שמירת תקן

ביטול
(תיקון התשס"ג)

9. בטלות -

- (1) תקנות בריאות הציבור (מזון) (יסודות מתחלבים ומייצבים במצרכי מזון), התשכ"ו-1966;
- (2) תקנות בריאות הציבור (מזון) (יסודות משמרים בצרכי מזון), התשכ"ה-1965;
- (3) תקנות בריאות הציבור (מזון) (איסור שימוש בפוטסיום ברומט), התשנ"ד-1993;
- (4) תקנות בריאות הציבור (מזון) (צבעים במזון), התשמ"ד-1983, למעט תקנה 5(א);
- (5) תקנות בריאות הציבור (מזון) (מזון דיאטתי וממתקים), התשמ"ז-1987, למעט תקנה 4(ג).

תחילה
(תיקון התשס"ג)

10. (א) תחילתן של תקנות אלה, למעט תקנה 6, שישה חודשים מיום פרסומן.
(ב) תחילתה של תקנה 6 שנתיים מיום פרסומן של תקנות אלה, ובמועד זה תבטל גם התקנה שמועטה מן התקנות המתבטלות לפי תקנה 9(4).

הוראת מעבר
[תיקונים: התשס"ג,
התשס"ג (מס' 2)]

11. המנהל רשאי, בנסיבות מיוחדות ובתנאים שיוורה, לתת פטור מהוראות הסימון שבתקנה 6, וזאת עד יום ו' בטבת התשס"ד (31 בדצמבר 2003).

תוספת ראשונה

(תקנה 6(א))

תוספי מזון שיש לסמן את שמם על אריזת מזון

השם בלועזית	השם בעברית	מספר E
Tartrazine	טרטרוזין	E102
Sulphur dioxide	דו תחמוצת הגפרית	E220
Sodium sulphite	סולפיט	E221
Sodium hydrogen sulphite	סולפיט	E222
Sodium metabisulphite	סולפיט	E223
Potassium metabisulphite	סולפיט	E224
Calcium sulphite	סולפיט	E226
Calcium hydrogen sulphite	סולפיט	E227
Potassium hydrogen sulphite	סולפיט	E228
Sunset yellow	סנסט ילו	E110

השם בלועזית	השם בעברית	מספר E
Vegetable carbon	פחם שחור	E153
Allura red	ארום אלורה	E129
Glutamic acid	חומצה גלוטמית	E620
Monosodium glutamate	גלוטמט	E621
Monopotassium glutamate	גלוטמט	E622
Calcium diglutamate	גלוטמט	E623
Monoammonium glutamate	גלוטמט	E624
Magnesium diglutamate	גלוטמט	E625
Butylated hydroxyanisole (BHA)	בוטיליטיר הידרוקסיאניזול	E320

תוספת שניה

(תקנה 6)

רשימת שמות קבוצות תוספי מזון בהתאם למטרה טכנולוגית

Acidity regulators	מוסתי חמציות
Acids	חומצות
Anti-caking agents	מונעי התגיישות
Anti-foaming agents	מונעי קצף
Antioxidants	מעכבי חמצון
Bulking agents	חומרי מילוי
Colours	צבעי מאכל
Emulsifiers	מתחלבים
Emulsifying salts	מלחים מתחלבים
Firming agents	מגבירי חזוק
Flavour enhancers	מחזקי טעם
Flour treatment agents	מטפלי קמח
Foaming agents	מקציפים
Gelling agents	מקרישים
Glazing agents	חומרי הוגה
Humectants	חומרי הלחה
Modified starches	עמילנים מעובדים
Preservatives	משמרים
Propellants	חומרי הרף
Raising agents	מתפיחים

רשימת שמות קבוצות תוספי מזון בהתאם למטרה טכנולוגית

Sequestrants	תצביות
Stabilizers	מייצבים
Sweeteners	ממתקים
Thickeners	מסמיכים

ח' בטבת התשס"א (3 בינואר 2001)

בעז לב

המנהל הכללי של משרד הבריאות

נתאשר.

רוני מילוא

שר הבריאות